Μοναχός και Ιεραποστολή (Αρχ. Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 4 Ιουλίου, 2016

Καλόν λυπήσαι γονείς, και μη Κύριον.
ο μεν γαρ Κύριος και έπλασεν, και έσωσεν.
οι δε πολλάκις ους ηγάπησαν απώλεσαν
και τη κολάσει παρέδωκαν.
(αγ. Ιωάν. Κλίμακος)

Αντί προλόγου

Όντως είναι μεγάλο θαύμα να βλέπει κανείς νέους και νέες, κάθε ηλικίας και μόρφωσης, να μην τους κάνουν καμία εντύπωση τα όσα (δήθεν ωραία και ευχάριστα) διαθέτει η εποχή μας, αλλά να τα' απαρνούνται όλα, και με βιαστικό και χαρούμενο βήμα, όπως τα ελάφια που διψούν, να πηγαίνουν στις Ιερές Μονές για να βρουν εκείνο που δεν μπορεί σήμερα να τους προσφέρει (η δήθεν πλούσια, αλλά μάλλον ταλαιπωρημένη) εποχή μας. Για να αναφέρουμε στον συντομότατο αυτόν πρόλογο, τι είναι, ή τι σημαίνει Ορθόδοξος Ανατολικός Μοναχισμός είναι εντελώς αδύνατο. Για αυτόν έγραψαν συγγραφείς μεγάλου αναστήματος και Θεοφόροι Πατέρες καθοδηγούμενοι από το Άγιο Πνεύμα.

Διαβάζουμε στην ιερή Ιστορία, ότι κάθε καλό και θεάρεστο έργο το πολεμάει ο ανθρωποκτόνος εχθρός, ο διάβολος. Έτσι και στην προκειμένη περίπτωση, όλες οι ιερές Μονές και εντός και εκτός του Αγίου Όρους, αντιμετωπίζουν αρκετούς αφελείς άσχετους, Χριστιανούς, οι οποίοι, καθώς αγνοούν τι είναι ο Μοναχισμός – αγγελικό πολίτευμα, εκφράζονται με διάφορες αντιπατερικές εκφράσεις και πολλές φορές γίνονται θεομάχοι, και επιβαρύνουν τις ψυχές τους, άλλοι εκούσια και άλλοι ακούσια. Μια άλλη μερίδα Χριστιανών επηρεασμένη από το δυτικό πνεύμα, λέει «**γιατί οι Μοναχοί να είναι στις Ι. Μονές; Τι προσφέρουν μέσα έγκλειστοι; Γιατί να μη γίνουν Ιεραπόστολοι κ.λπ.;**», χλευάζοντας και βλασφημώντας τον ιερό θεσμό τον οποίο ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός θεσμοθέτησε.

Είναι πολύ γνωστός στο πανελλήνιο και την αγία μας Ορθόδοξη Εκκλησία ο πολύ σεβαστός Γέροντας αρχ. Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος, ο οποίος με τη θεία χάρη για δεκάδες χρόνια πρόσφερε και προσφέρει πολλά με τη φωτισμένη και ακούραστη γραφίδα του, και με το θείο του κήρυγμα σε όλες τις παρεκτροπές οι οποίες, δυστυχώς, σήμερα είναι πολλές και ποικίλες, και τείνουν να καταργήσουν κάθε ιερό

και όσιο.
Μέσα στα πάμπολλά πατερικά του συγγράμματα, στον Α' τόμο, «**ΑΡΘΡΑ – ΜΕΛΕΤΑΙ – ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ**», έκδοση 1981 σελ. 662, βρίσκουμε μια συντομότατη, αλλά όντως θεόπνευστη μελέτη, η οποία είναι ακριβής **απάντηση σε όσους υποβαθμίζουν τον Μοναχισμό**.
Επειδή το εν λόγω θέμα έχει πάρει σήμερα διαστάσεις, και πολλοί άσχετοι με τον Μοναχισμό ταλαιπωρούν τους Μοναχούς, κι επειδή τις περισσότερες φορές συμβαίνει οι περισσότεροι Μοναχοί να δυσκολεύονται να αναιρέσουν τις κατηγορίες τους, αποφασίσαμε να ζητήσουμε την ευλογία του οσίου Γέροντα Επιφανίου, για να αναδημοσιεύσουμε την παραπάνω μελέτη του, για ενημέρωση των ευλαβών Χριστιανών, για να μην πέφτουν άθελά τους σε άστοχες κρίσεις, και ενίοτε σε βλάσφημες επικρίσεις κατά του Ιερού θεσμού της μοναχικής πολιτείας.

Ιερ. Ησυχαστήριον Μοναστικής Αδελφότητος
Δανιηλαίων Κατουνάκια Αγίου Όρους 63087
τηλ. 23770 61316

ΜΟΝΑΧΟΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ

Προς το Περιοδικό «Αθωνικοί Διάλογοι»

Αθήνα 15η Σεπτεμβρίου 1980

Αγαπητοί αδελφοί

Πριν από μήνες βρέθηκα σε κάποια Ιερά Μονή, που βρίσκεται μακριά από την Αθήνα. Την ίδια μέρα έτυχε να έρθει εκεί και μια μικρή ομάδα εκδρομέων από την Αθήνα. Όλοι ήταν ευσεβείς επιστήμονες, άλλοι άγαμοι και νεαροί, και άλλοι οικογενειάρχες. Στην Τράπεζα, μετά την ανάγνωση, ανοίχτηκε συζήτηση. Σ' αυτήν τέθηκε από κάποιον το ερώτημα: «**Τι προσφέρει στην ταλαιπωρούμενη Κοινωνία ο Μοναχισμός; Δεν θα ήταν προτιμότερο οι Μοναχοί να βρίσκονται, ως άγαμοι Κληρικοί ή ως λαϊκοί Ιεροκήρυκες, στον κόσμο και να ασκούν ιεραποστολικό έργο;**»

Ο Ηγούμενος στράφηκε στην ταπεινότητά μου και με παρακάλεσε να αναλάβω εγώ την απάντηση στο ερώτημα. Η ομιλία μου εκείνη στην Τράπεζα, αν και πρόχειρη και αυτοσχέδια και χωρίς καμία προετοιμασία, κατά την ταπεινή μου άποψη προσφέρει κάποια συμπληρώματα στο άρθρο «Ορθόδοξος Μοναχισμός και Ιεραποστολή», που δημοσιεύτηκε πρόσφατα στο περιοδικό σας (φύλλο Απριλίου – Ιουνίου ε.έ.). Σας την αποστέλλω αυτούσια και αν νομίζετε ότι περιέχει κάτι «σιγής κρείττον», να την δημοσιεύσετε.

Μετά της εν Κυρίω αγάπης

«Οι Κληρικοί που εργάζονται στον κόσμο προσφέρουν σπουδαιότατο έργο το οποίο κανένας δεν επιτρέπεται να υποτιμά και να περιφρονεί. Είναι όργανα της Χάριτος. Είναι "υπηρέτες Χριστού και οικονόμοι Μυστηρίων Θεού". Συνεχίζουν στους αιώνες το έργο των αγίων Αποστόλων. Κηρύττουν Χριστόν Εσταυρωμένον και Αναστάντα, διδάσκουν μετάνοια και άφεση αμαρτιών "επί τω ονόματι Αυτού". Μέσω της διδασκαλίας και της τέλεσης των αγίων Μυστηρίων οδηγούν πλήθος ανθρώπων στην ανέσπερη Βασιλεία του Θεού. "Χωρίς τούτων Εκκλησία ου καλείται", κατά τον θείον Ιγνάτιο (Τραλλ. Γ', 1). Αλλά αν δεν επιτρέπεται να υποτιμάται η αποστολή και το έργο των Κληρικών που διακονούν στον κόσμο (και των ζηλωτών και χαρισματούχων λαϊκών), εξ ίσου δεν επιτρέπεται να υποτιμάται η αποστολή και το έργο των Μοναχών. Την Εκκλησία την οδηγεί αλάνθαστα το Πνεύμα το Άγιο. Αν ο Μοναχισμός ήταν βάρος περιττό και άχρηστο, αν ήταν μία κατάσταση χωρίς ουσία και νόημα, δεν θα γίνονταν θεσμός στην Εκκλησία, δεν θα ασχολούνταν με αυτόν άγιες Οικουμενικές και Τοπικές Σύνοδοι, δεν θα έγραφαν για αυτόν μεγάλοι και θεοφόροι Πατέρες. Αν ο Μοναχισμός δεν ήταν "έργον Θεού", αν δεν ήταν "καρπός του Αγίου Πνεύματος", αν δεν ήταν "φυτεία ην εφύτευσεν ο Πατήρ", θα αποβάλλονταν, όταν εμφανίστηκε, από τον Οργανισμό της Εκκλησίας ως "ξένον σώμα". Αλλ' ο Μοναχισμός βλάστησε στο "χωράφι" του, την αγιωτάτη Εκκλησία, και σε αυτό ανδρώθηκε και καρποφόρησε, ακριβώς διότι ήταν "φυτεία Θεού". Αμφισβήτηση της αξίας του Μοναχισμού είναι αδιανόητη από Ορθόδοξη σκοπιά. Κάθε καταφορά εναντίον του, ως "θεσμού", είναι καθαρή θεομαχία. Και εγώ, αδελφοί μου, ανήκω στους Κληρικούς που διακονούν στον κόσμο. Αλλ' σαν ευπειθές τέκνο της Ορθοδόξου Εκκλησίας οφείλω να ακολουθώ τη διδασκαλία της και να μην αμφισβητώ ή, πολύ περισσότερο, να επικρίνω ό,τι εκείνη, "υπό Πνεύματος Αγίου φερομένη", επικρότησε και εναγκαλίστηκε. Αγνοούμε ότι το Αγιολόγιό μας βρίθει Μοναχών; Οι Μάρτυρες και οι Μοναχοί (Μάρτυρες και αυτοί "τη προαιρέσει") απαρτίζουν τα οκτώ ή ίσως και τα εννέα δέκατα του "Καταλόγου" των αγίων μας! Δεν είμαστε εμείς θεολογικότεροι και σοφότεροι από την Εκκλησία. Δεν γνωρίζουμε καλύτερα από αυτήν τί συμβιβάζεται και τί δεν συμβιβάζεται προς το πνεύμα του Ευαγγελίου. Ο αρνούμενος τον Μοναχισμό, επειδή τάχα δεν συμβιβάζεται προς το πνεύμα του Χριστιανισμού, καθίσταται αιρετικός, διότι θέτει τον εαυτό του υπεράνω της αυθεντίας της Εκκλησίας. Κανείς δεν επιβάλλει στον έναν ή τον άλλον να γίνει Μοναχός. Αν κάποιος έχει πόθο (αλλά και κλήση!) να διακονήσει την Εκκλησία στον κόσμο, το έργο είναι ιερό και ο δρόμος ανοιχτός και κανείς δεν τον εμποδίζει. Όσοι όμως έχουν την έφεση να τραπούν προς τον Μοναχισμό, ας μη δεχθούν τις επιθέσεις μας, ας μη συναντήσουν τα εμπόδιά μας. Αγία η επιθυμία τους και μακαρία η επιλογή τους. Το Πνεύμα το Άγιο διαιρεί τα χαρίσματα "ιδία εκάστω καθώς βούλεται".

Δεν θα αναπτύξω εδώ την αξία του Μοναχισμού, ως "τελειοτάτης οδού θεώσεως", στηριζόμενος, όχι βεβαίως στην ανύπαρκτη πείρα μου, αλλά στην διδασκαλία των

αγίων Πατέρων. Δεν θα μιλήσω για τους κοπιώδεις και πραγματικά ηρωικούς αγώνες των Μοναχών για κάθαρση από "ψεκτών παθών", των οποίων αγώνων εμείς που ζούμε στον κόσμο δεν έχουμε καμία ή ελαχίστη "γεύση". Δεν θα πω τίποτε για την ασίγητο λατρεία του Τριαδικού Θεού, η οποία τελείται στις ιερές Μονές και στην καρδιά κάθε Μονάχου. Δεν θα επισημάνω τα "ουράνια χαρίσματα", τα οποία πολλοί Μοναχοί αξιώθηκαν. Θα σταθώ σε ένα και μόνο σημείο, το οποίο έχει άμεση σχέση με το ερώτημα που υποβλήθηκε. Και θα τολμήσω να ισχυρισθώ ότι ο Μοναχός προσφέρει πολλά «στην ταλαιπωρούμενη Κοινωνία»! Θα τολμήσω να ισχυρισθώ ότι ο Μοναχός, κάθε Μοναχός, (εννοείται, αληθινός Μοναχός,) είναι ιεραπόστολος! Είπα "κάθε Μοναχός", διότι πρόθεσή μου δεν είναι να περιορίσω την ιδιότητα του ιεραποστόλου μόνο στους Μοναχούς εκείνους, οι οποίοι, έχοντας και το Χάρισμα της Ιεροσύνης, εξέρχονται από την ιερή τους Μάνδρα και, με την άδεια των Επισκόπων, περιοδεύουν στις πόλεις και τα χωριά, διδάσκοντας και εξομολογώντας, ούτε σε εκείνους, οι οποίοι, έχοντας συγγραφικό χάρισμα, μερικές φορές σπάνιας δύναμης, εκδίδουν θαυμάσια βιβλία και με αυτά οικοδομούν χιλιάδες ψυχές και μάλιστα για ολόκληρες γενιές, ως π.χ. ο άγιος Νικόδημος. Εγώ, αδελφοί μου, πιστεύω -και μη θεωρήσετε ότι μιλάω παράδοξα, διότι θα δικαιολογήσω την πίστη μου αυτή- ότι ιεραπόστολοι είναι και οι Μοναχοί εκείνοι, οι οποίοι ποτέ δεν βγήκαν έξω από τον περίβολο της Μονής τους ούτε έγραψαν κάποια σελίδα. -Εννοείς την προσευχή, θα πουν μερικοί από σας. Βεβαίως εννοώ και την προσευχή, αλλ' όχι μόνο την **προσευχή**. Η δύναμη της προσευχής και μάλιστα της προσευχής ανθρώπων που έχουν "βίον Θεώ κεκαθαρμένον ή καθαιρόμενον", ανθρώπων "πολλήν προς Θεόν κεκτημένων παρρησίαν", είναι πανίσχυρη. Ένα "καρδιοστάλακτον δάκρυον" αγιασμένης ύπαρξης είναι δυνατόν να φέρει αποτελέσματα για τα οποία θα απαιτούνταν πολλά κηρύγματα και πολλά βιβλία. Η προσευχή θαυματουργεί. "Πολύ ισχύει δέησις, δικαίου ενεργουμένη. Ηλίας άνθρωπος ην ομοιοπαθής ημίν, και προσευχή προσηύξατο του μη βρέξαι, και ουκ έβρεξεν επί της γης ενιαυτούς τρεις και μήνας εξ. και πάλιν προσηύξατο και ο ουρανός υετόν έδωκε και η γη εβλάστησε τον καρπόν αυτής" (Ιακ. ε', 16 κ.ε.). Δεν απευθύνομαι σε απίστους ή σε θρησκευτικώς αδιάφορους. απευθύνομαι σε πιστούς. Και γι' αυτό δεν υπάρχει λόγος να επεκταθώ εν προκειμένω. Όλοι αποδεχόμαστε την δύναμη της προσευχής, όλοι γνωρίζουμε τα σωτήρια αποτελέσματά της. Επομένως όλοι πρέπει να βλέπουμε σαν μεγάλη προσφορά προς τον κόσμο τις προσευχές των Μοναχών. Σκεφτείτε! Δεν υπάρχει ώρα, δεν υπάρχει στιγμή του εικοσιτετραώρου, κατά την οποίαν να μη αναβαίνουν θερμές ικεσίες προς τον Θρόνο του Δυνατού. Καθ' όλο το εικοσιτετράωρο ο Θεός "πολιορκείται" από πύρινες και δακρύβρεκτες δεήσεις "να ελεήσει" και "να σώσει" τον κόσμο. Και όταν εμείς εργαζόμαστε και όταν τρώμε και όταν κοιμόμαστε, κάποιοι προσεύχονται για μας, κάποιοι "σχολάζουν" και αγρυπνούν και, με αγωνία ψυχής, κραυγάζουν το "Κύριε, ελέησον!". Μικρή είναι αυτή η προσφορά; Επισκέφθηκα πριν χρόνια μεγάλη γυναικεία Μονή. Μεταξύ των μοναζουσών, τις οποίες γνώριζα, ήταν και μία σχεδόν αιωνόβια. Ύπαρξη ολιγογράμματη, αλλά αγιασμένη. Λόγω του γήρατος δεν σηκωνόταν πλέον από το κρεβάτι. Κλαίγοντας μου

είπε το... παράπονό της: "Αχ, αυτή η Γερόντισσα! Την παρακαλώ να μου δίνει δουλειά να κάμω εδώ επάνω στο κρεβάτι, αφού δεν μπορώ να σηκωθώ αν δεν με κρατούν, και αυτή δεν μου δίνει. Μπορώ να τυλίγω κουβάρια. Δεν με αφήνει όμως. Μου λέει ότι δούλεψα ογδόντα χρόνια στο Μοναστήρι. (Είχε μεταβεί εκεί σε ηλικία 16 ετών). Αλλά έτσι εγώ τρώω δωρεάν το ψωμί μου. Δουλεύουν άλλες και ταΐζουν έμενα. Τί να κάμω όμως; Η Γερόντισσα δεν υποχωρεί. Στενοχωρήθηκα τόσο που δεν ήθελα να τρώω. Αλλά μετά σκέφθηκα κάτι και αναπαύθηκα. Σκέφθηκα να κάμω συνέχεια προσευχή για όλους. Έτσι μου φαίνεται σαν να δουλεύω και εγώ. Βλέπεις αυτό το κομποσχοίνι; (Μου έδειξε κομποσχοίνι που είχε πολύ μεγάλους κόμπους). Δεν το αφήνω καθόλου από τα χέρια μου μέρα-νύκτα, εκτός από δύο-τρεις ώρες που κοιμάμαι. Κάνω συνέχεια προσευχή για την Γερόντισσα και για τις Καλογριές που δουλεύουν για να τρώω εγώ. Αλλά κάνω και για όλους. Για τον Δεσπότη μας και για τους άλλους Αρχιερείς, για τους Ιερείς, για τους Κήρυκες, για τους Άρχοντες, για τους Δικαστές, για το Στρατό, για τους Χωροφύλακες, για τους Δασκάλους, για τους Μαθητές, για τις χήρες, για τα ορφανά, για όλους όσους θυμηθώ. Έτσι αισθάνομαι λιγότερο βάρος στην ψυχή μου που τρώω δίχως να δουλεύω...". Δακρύζω όσες φορές φέρω στην μνήμη μου την σκηνή αυτή. Από τότε δεν ξαναείδα την οσία εκείνη Μοναχή. Μετά από λίγους μήνες έφυγε σε άλλους κόσμους, για να συνεχίζει από εκεί τις "εκ βαθέων" προσευχές της "για όλους όσους θυμηθεί" (ελπίζω και για μένα...), αν και πλέον δίχως το χοντρό κομποσχοίνι της, το οποίο τάφηκε μαζί με το ιερό σκήνωμά της...

Αλλά η προσευχή είναι από του τρόπους ο πρώτος με τον οποίο ο Μοναχός ασκεί Ιεραποστολή, δηλαδή βοηθάει τις ψυχές να σωθούν. Υπάρχουν δύο ακόμη τρόποι, αδελφοί μου.

Ο δεύτερος: Πού υπήρξε Μοναστήρι και δεν έγινε πόλος έλξης των ανθρώπων; Πού υπήρξε ερημίτης και δεν έφθασαν ως εκεί, "εν σπηλαίοις και όρεσι και ταις οπαίς της γης", στρατιές επισκεπτών ζητώντας από αυτόν είτε "λόγον παρακλήσεως" είτε και μόνη την θέα του προσώπου του, που διδάσκει πολλά και οικοδομεί μεγάλα; Κι αυτά όχι μόνο στην παλιά εποχή, αλλά και στις μέρες μας. Πόσοι "κοπιώντες και πεφορτισμένοι" οδοιπόροι του βίου δεν καταφεύγουν στις ιερές Μονές, για να βρουν λίγη γαλήνη ψυχής; Πόσοι δεν ωφελούνται από την υποβλητική ατμόσφαιρα, η οποία επικρατεί εκεί κατά τις ιερές Ακολουθίες; Πόσοι άπιστοι ή και θρησκευτικώς αδιάφοροι, που επισκέπτονται για λόγους τουριστικούς τα ιερά του Μοναχισμού Σκηνώματα, δεν αισθάνονται σκιρτήματα στην καρδιά τους από όσα βλέπουν εκεί; Πολλές φορές ήταν αρκετή μία επίσκεψη για να τεθεί σε δοκιμασία η απιστία ή η αδιαφορία τους. Ακόμα περισσότερο: Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις κατά τις οποίες αισθάνθηκαν τον εσωτερικό τους κόσμο να σείεται, κατά τις οποίες υπέστησαν την "καλήν αλλοίωσιν", κατά τις οποίες έφυγαν από τις ιερές Μονές, μετά από ολιγοήμερη ή ολιγόωρη παραμονή, αναγεννημένοι! Κάθε Μοναστήρι αποτελεί αληθινή όαση στην κατάξερη έρημο της παρούσας ζωής, και μάλιστα της

σύγχρονης... Ειδικότερα για τις γύρω πόλεις και τα γύρω χωριά κάθε Ιερή Μονή αποτελεί πνεύμονα οξυγόνου, οξυγόνου πνευματικού. Το δε Άγιο Όρος αποτελεί "πνεύμονα οξυγόνου" για όλη την Ελλάδα. τι λέω; Για όλη την Οικουμένη! Ας μη βγαίνουν οι Μοναχοί στον κόσμο. Πορεύεται ο κόσμος προς αυτούς. Ας κρύβονται μέσα σε περιμαντρωμένους χώρους οι Μοναχοί. Το φως τους ακτινοβολεί και φωτίζει τα γύρω. Μερικές φορές φωτίζει και τα πολύ μακριά. Ας μη λένε πολλά. Υπάρχει και "η σιωπηλή ευγλωττία του αγίου βίου". Αδελφοί, ας υπάρχουν Μοναστήρια! Μόνον ας ευχόμαστε να είναι άξια του προορισμού τους. Και τότε, κατά μία θεϊκή νομοτέλεια, γίνονται αυτομάτως και ιδιότυπα ιεραποστολικά κέντρα, αποβαίνουν πνευματικοί φάροι, καθίστανται ψυχικές οάσεις, μεταβάλλονται σε θεία Πανδοχεία πολλών "περιπεσόντων λησταίς"... Σε πάρα πολλά έχει να ωφεληθεί ο κόσμος από τα Μοναστήρια.

Ο τρίτος: Ο Μοναχός, κι αν σιωπά, κι αν κρύβεται, είναι το πλέον κραυγαλέο κήρυγμα. Κήρυγμα όχι με λόγια, αλλά με πράξεις. Κήρυγμα ισχυρό και συγκλονιστικό. Τι κηρύσσουν, αδελφοί μου, οι ιεραπόστολοι, δηλαδή οι εργάτες της Εκκλησίας μας, στα κηρύγματά τους; Τι γράφουν στα βιβλία τους; Ποια είναι τα θέματά τους; Τι μας προτρέπουν; Να αγαπάμε τον Θεό, να προσευχόμαστε, να πολεμάμε τις κακίες μας, να μετέχουμε στ άγια Μυστήρια, να μετανοούμε για τις αμαρτίες μας, να είμαστε ταπεινοί, να μην προσκολλόμαστε στα υλικά αγαθά, να έχουμε το πολίτευμα εν ουρανοίς κ.τ.λ. κ.τ.λ. Αλλά τα ίδια ακριβώς δεν κηρύσσει και ο Μοναχός όχι με τα λόγια του, αλλά με τα έργα του, με το παράδειγμά του; Αποφασίζω να γίνω Μοναχός, αληθινός Μοναχός, σημαίνει: Η αγάπη του Θεού, ο θείος έρως, κατατρώγει την ύπαρξή μου. (Εννοείται ότι μια τέτοια αγάπη συναντάται μεν κυρίως και κατ' εξοχήν στους Μοναχούς, αλλά δεν μπορούμε να πούμε ότι μόνο και αποκλειστικά ο Μοναχός έχει τέτοια αγάπη και κανείς ανεξαιρέτως άλλος. Ο περί του αντιθέτου ισχυρισμός θα αποτελούσε μονομέρεια απαράδεκτη σύμφωνα με την Ορθοδοξία. Το Πνεύμα το Άγιο, είπαμε, διαιρεί όπως θέλει τα χαρίσματα. Ο Ιωάννης της Κροστάνδης π.χ. ήταν "κοσμικός" Ιερέας. Ποιος θα μπορούσε να αρνηθεί τον πυριφλεγή θεϊκό έρωτα της αγιασμένης καρδιάς του;). Η προσευχή είναι το νερό και το οξυγόνο της ψυχής μου. Τα Μυστήρια της Εκκλησίας είναι η καθημερινή τροφή μου. Η μετάνοια είναι υπόθεση όλης μου της ζωής. Το "εγώ μου" καταδικάστηκε σε θάνατο. Περιφρονώ τα υλικά αγαθά. "Ηγούμαι πάντα σκύβαλα ίνα Χριστόν κερδίσω". Πλούτος, ευμάρεια, αξιώματα, τιμές και δόξες, δεν με συγκινούν. Τα αντιπαρέρχομαι και προσηλώνω ατενώς το βλέμμα μου στην Άνω Ιερουσαλήμ...

Όταν λοιπόν ακούσεις ότι ο φίλος σου, ο γείτονάς σου, ο συγγενής σου, ο γνώριμός σου, εγκατέλειψε τα εγκόσμια και αποσύρθηκε σε Μοναστήρι, δεν είναι σαν να ακούς ένα ηχηρότατο και εκκωφαντικό κήρυγμα για όλα τα παραπάνω, αν μάλιστα αυτός που αναχώρησε είχε αξιόλογα προσόντα και μπορούσε να έχει πολλές "επιτυχίες" στην παρούσα ζωή; Ο φίλος σου φεύγει σιωπηλά. Δεν σε είδε πριν φύγει, δεν σε αποχαιρέτισε. Η πράξη του όμως, πράξη ηρωική, πράξη μεγάλης θυσίας για

την αγάπη του Θεού, μιλάει από μόνη της. Ο ήχος των βημάτων της αναχώρησής του αντηχεί ευκρινέστατα. Και δεν θα σβήσει ποτέ. Θα τον ακούς σε όλη σου την ζωή. Ας μη δεις πάλι τον φίλο σου. Ή και ας μάθεις ότι πέθανε. Η ενθύμησή του δεν θα σε αφήσει ήσυχο. Θα σου φέρνει αδιαλείπτως σωτήρια ταραχή και αγία ανησυχία. Θα σε ελέγχει συνεχώς. Εγώ, θα σκέπτεσαι, δυσκολεύομαι να νηστεύσω Τετάρτη και Παρασκευή, ενώ εκείνος... Εγώ δεν κοινώνησα ούτε το Πάσχα εφέτος, ενώ εκείνος... Εγώ μόλις και μετά βίας λέω δύο λόγια προσευχής, ενώ εκείνος... Εγώ μαζεύω χρήματα πολλά και σχηματίζω μεγάλη περιουσία και τρέμω να δώσω λίγα στους φτωχούς, ενώ εκείνος... Εγώ ψεύδομαι και κολακεύω για να πετύχω κοινωνική άνοδο, ενώ εκείνος... Εγώ διψώ για τιμές και δόξες, ενώ εκείνος... Εγώ κόλλησα στη γη, ενώ εκείνος...

Αλλά και άπιστος αν είσαι ή θρησκευτικώς αδιάφορος, η πράξη του φίλου ή του γνωστού σου, πέρα από την κατάπληξη την οποία θα σου προξενήσει, θα διαβρώνει ακατάπαυστα τα θεμέλια της απιστίας ή της αδιαφορίας σου. Θα σκέπτεσαι την πράξη αυτή σε στιγμές νηφαλιότητας ή και σε στιγμές πικρίας και απογοήτευσης από "των του κόσμου τερπνών" και θα ακούς μία φωνή να σε ρωτά: Μία πίστη, που εμπνέει τέτοιες θυσίες, μήπως δεν είναι απλό πλάσμα της φαντασίας; Μία πίστη που σε κάνει ευτυχισμένο, όταν εσύ αρνείσαι τα πάντα και απορρίπτεις ό,τι οι άλλοι θεωρούν σπουδαίο, δηλ. ηδονές, χρήματα, ανέσεις, προβολή, δόξα κ.τ.λ., μήπως έχει την αλήθεια; Μήπως δεν τελειώνουν όλα εδώ; Μήπως υπάρχει ζωή μετά θάνατον; Μήπως αυτό που έκανε ο φίλος σου, ο τόσο άλλωστε συνετός και ευφυής, δεν είναι μία ηρωική "τρέλλα", αλλά μία πολύ "επικερδής επιχείρηση"; Μήπως βρήκε όντως τον "πολύτιμον Μαργαρίτην", για τον οποίο μιλάει κάποιο βιβλίο που ονομάζεται Ευαγγέλιο;...

Αυτά και άλλα παρόμοια θα κηρύττει σε μεγάλο αριθμό προσώπων το παράδειγμα του Μοναχού. Ποιος θα ισχυριστεί ότι το σιωπηλό αυτό, αλλά και τόσον βροντόφωνο, "κήρυγμα", δεν "σπάζει κόκκαλα" όπως λέγεται; Δεν είναι κήρυγμα θεωρητικό. Είναι κήρυγμα έμπρακτο. Δεν διαρκεί λίγα λεπτά. Χτυπάει τα αυτιά σου συνεχώς και ακατάπαυστα. Κυριολεκτικά σε καταδιώκει! Ο Μοναχός, "λαμβάνων τον Σταυρόν και ακολουθών τω Χριστώ ΠΡΑΤΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΕΙ -και διδάσκει μεγαλοφωνότατα— υπεροράν μεν σαρκός, παρέρχεται γαρ. επιμελείσθαι δε ψυχής πράγματος αθανάτου".

Είναι λοιπόν ή δεν είναι, μόνο με το παράδειγμά του, σαλπιγκτής της Αιωνιότητας ο Μοναχός; Είναι ή δεν είναι οδοδείκτης του Ουρανού; Είναι ή δεν είναι ιεροκήρυκας και ιεραπόστολος;...»

«ΑΘΩΝΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ», φύλλο Οκτωβρίου - Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 1980.

Απόδοση στα νέα Ελληνικά Γεώργιος Τέζας - Φιλόλογος

("ΜΟΝΑΧΟΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ" ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ, ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ ΥΠΟ ΜΟΝΑΣΤΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΔΑΝΙΗΛΑΙΩΝ 1989)

(Πηγή ηλ. κειμένου: impantokratoros.gr)